

DAlconia probæ foeminæ eruditissimæ ad adel
Phuſenatore coniugè dulcissimū ex uirgiliuſ opibus
cētones ueteris ac noui testamēti foeliciter icipiūt

in uiru
per d' operib.
uirgili

OPater o hominum rerūq; æterna potestas.
Da facile cursū: atq; animis illabere nostris.

Tuq; ades: incepturnq; una decurre laborem

Nate patris sumi uigor & celestis origo:

Quem primi colimus: meritosq; nouamus honores

Iam noua progenies: omnis quam credidit etas.

Munera uestra cano. satis est potuisse uideri.

Nam memini ueterū uoluens monumēta uirorū:

Quæ sint: que fuerint: quæ mox uentura trahātur:

Omnia: ut ille tener mundi concreuerit orbis.

Foelix qui potuit rerum cognoscere causas.

Vnde hominūq; pecudūq; genus uitæq; uolātum.

Et quæ marmoreo fert monstra sub æquore pōtus

Et liquidi simul ignis: ut his exordia primis.

Terrarumq; ignisq; animæ marisq; fuissent.

Haud aliter prima crescentis origine mundi

Illuxisse dies: aliumue habuisse tenorem

Crediderim: maior rerum mihi nascitur ordo:

Si qua fidem tanto est operi latura uetus.

Namq; fatebor enim: lauium spectacula rerum:

Semper equos atq; armā uirum pugnāsq; canebar.

Et studio in cassum uolui exercere labores.

Omnia tentanti potior sententia uisa est:

Pandere res alta terra & caligine mersas.

Inque dies aliquid iam dudum iuadere magnum
Mens agitat mihi: nec placida contenta quiete:
Ore fauete omnes. lætasque aduertite mentes.
Matres atque uiri pueri innuptæque puellæ.

Opera sex dierum.

Principio coelum ac terras camposque liquetes
Lucentemque globum lunæ solisque labores.
Ipse pater statuit uos o clarissima mundi
Lumina labentem coelo quæ ducitis annum.
Nam neq; erat astrorū ignes: nec lucidus ethra:
Sed nox atra polum bigis subiecta tenebat:
Et chaos in præceps tantum tenebat ad umbras:
Quantus ad ethereum coeli suspectus olympum.
Tunc pater o omnipotens rerū cui summa potestas:
Aera dimouit tenebrosum: & dispulit umbras:
Et medium luci atque umbris iam diuidit orbe.
Sydera cuncta notat tacito labentia coelo:
Intentos uoluens oculos qua parte calores
Austrinos tulerit: quæ terga obuerterit axi:
Obliquus qua se signorum uerteret ordo.
Postquam cuncta uidet coelo constare sereno
Omnipotens: stellis numeros & nomina fecit.
Temporibusque parem diuersis quattuor annum:
Estusq; & pluuias: & agentes frigora uentos.
Atque hæc ut certis postlimus discere signis:
Verè tument terræ: & genitalia semina poscunt.
At medio tostas æstu terit æra fruges.
Et uarios ponit foetus autumnus. & atra

Venit hyems. teritur syconia bacca trapetis.
atque in se sua per vestigia uoluitur annus.

Tempore iam ex illo foecundis imbris imbris
Magnus alit magno cūmixtus corpore foetus.

Dies primus.

Et iam prima nouo spargebat lumine terras.
Ducebatque diem stellis aurora fugatis:
Tum durare solum & discludere nerea ponto
Incipit: & rerum paulatim sumere formas.
Et uariæ pelagi facies imania cete
Aequora uerrebant caudis: estumq; secabant:
Nechon & uasti circum gens humida ponti
Iam sole infuso iam rebus luce receptis
Exultans rorem late dispergit amarum.

Dies secundus.

Rostra iamque dies primo surgebat eoo:
Fundit humus flores: ac frondes explicat omnes.
Sanguineis inculta rubent auiaria baccis:
Non rastris hominum non ulli obnoxia curæ.

Dies tertius.

Tertia lux gelidam coelo dimouerat umbram:
Avia tunc resonant auibus inculta canoris.
Et liquidas presso corui dant gutture uoces.
Nec gemere æria cessauit turtur ab ulmo.

Dies quartus.

Quarto terra die uariarum monstra ferarum
Omnigenus pecus nullo custode per herbam
Educit siluis subito mirabile uisu:

Tum demum mouet arma leo. tū pessima tigris.
Squamosusque draco: ac fulua ceruice leena
Seuire: ac formæ magnorum ululare luporum.
Cætera pascuntur uirides armenta per herbas.
Nec gregibus liquidi fontes: nec gramina desūt

Dies quintus & sextus

Iamque dies alterque dies procellit: & omne
Hoc uirtutis opus diuinæ mentis & haustus
Prospiciens genitor perfectis ordine rebus
Expleri mentem nequit: ardescit que tuendo.
Terrasque tractusque maris coelumq; profundum
Alitum pecudumque genus: secumque uolutat:
Qui mare qui terras omni ditione tenerent:
N^o segnes iaceant.

De formatione primi hominis.

Talia uersanti subito sententia sedit:
Foelicemque trahit limum: fingitque premendo
Pingue solum primis extemplo a mensibus anni
Iamque improviso tantæ pietatis imago
Procedit noua forma uiri: pulcherrima rerum:
Q^s humerosque deo similis: cui metem animuq;
Maior agit deus: atq; opera ad maiora remittit.

De formatione eue.

Quæritur huic alias: nec quisquam ex agmine tanto
Audet adire uitrum: sociusque in regna uocari.
Haud mora cotinuo placidâ p membra quietem
Dat iuueni: & dulci declinat lumina somno.
Atque illi in medio spatio iam noctis opacæ

Omnipotens genitor costas & uiscera nudat.
Harum unam iuueni lateris compagibus arctis
Eripuit: subitoq; oriturq; mirabile donum:
Argumentum ingens: claraq; in luce refulsit
Insigni facie & pulcro pectore uirgo.
Iam matura thoro, iam plenis nubilis annis.
Olli somnum ingens rupit pauor, ossaq; & arctus
Foiumq; uocat: & stupefactus nomina pressit:
Excepitq; manu: dextramq; amplexus adhæsit.

Deus homini benedixit

His demum exactis torquet qui sydera mundi
Infit, eo dicente premit placida æquora pótus.
Et tremefacta solo tellus silet, arduus ether.
Viuite foelices: interq; uirentia cū ta
Fortunatorū nemorum; sedesq; beatas.

Hæc domus, hæc patria ē, reges en certa labor.
Hiis ego neq; metas rerum: nec tempora pono.
Imperium sine fine dedi: multosq; per annos
Non rastros patietur humus, nec uinea falcem.
At genus immortale manet: nec tarda senectus
Debilitat uires animi: mutatq; uigorem.

Ligni fructus prohibetur

Vos contra quæ dicam animis aduertite uestris.
In medio ramos annosq; brachia tendens
Est in conspectu ramis foelicibus arbos:
Qquam neq; fas igni cuiquā nec sternere ferro:
Relligione sacra nunquā cōcessa moueri.
Elac quicunq; sacros decerpserit arbore foetus:

Morte luet merita: nec me sententia uerti
Nec tibi tam prudens quisquam persuadeat auctor
Cōmaculare manus. liceat te uoce moneri
Foemineā nec te ullius uiolentia uincat:
Si te digna magnet diuini gloria ruris.
Postquam cuncta pater coeli cui sydera parent
Composuit: legesq; dedit: camposq; nitentes
Desuper ostentat: tantarum gloria rerum.

Descriptio paradisi.

Ecce autem primi sub cardine solis & ortus
Deuenere locos: ubi mollis amaracus illos
Floribus & dulci aspirans complectitur umbra.
Hic uer purpureum: atq; alienis mensibus estas:
Hic liqdi fontes: hic coeli tempore certo
Dulcia mella premunt: hic candida populus antro
Imminet: & lentæ texunt umbracula uites.
Inuitant croceis halantes floribus orti
Inter odoratum lauri nemus: ipsaq; tellus
Omnia liberius nullo poscente ferebat.
Fortunati ambo si mens non leua fuisset
Coniugis infandæ. docuit post exitus ingens.

Tentatio per serpentem..

Iamq; dies infanda aderat: per florea rura
Ecce inimicus atrox imensis orbibus anguis
Septem ingens gyros septena uolumina torquens:
Nec uisu facilis nec dictu effabilis ulli:
Obliqua insidians ramo frondente pependit
Vipeream inspirans animam: cui ttistia bella.

Traeque. insidiæque. & criminæ noxia cordi:
 Veraciter & ipse pater: tot sese uertit in ora:
 Arreptisque horret squamis: & nequid in ausum
 Aut intentatum sceleris ue doli ue relinquat:
Sic prior aggreditur dictis: atque obtulit ultro.
 Dic ait o uirgo lucis habitamus opacis:
 Ripariūque thoros: & prata recentia riuis
 Incolimus: quæ tanta animis ignauia uenit:
 Strata iacet passim sua quæque sub arbore poma.
 Pocula sunt. fontes liquidi. coelestia dona
 Atrectare nefas. id rebus defuit unum.
Quis prohibet causas penitus tentare letentes:
 Vana supersticio. rerum pars altera adempta est.
 Auctor ego audendi sacrata resoluere iura.
 Tu coniunx. tibi fas animum mollire precando.
 Dux ego uester ero. tua si mihi certa uoluntas:
Extruimusque thoros: dapibusque epulamur opimis

Eua seducitur.

Sic ait & dicto citius quod lege tenetur:
 Subiiciunt epulis olim uenerabile lignum:
 Instituuntque dapes: contactuque omnia fedant.
 Præcipue infelix pesti deuota futuræ
 Causa mali tanti sumo tenus attigit ore:
 Miraturque nouas frondes: & nō sua poma
 Maius adorata nefas maioremque orsa furorem
 Heu misero coniunx aliena ex arbore germen
 Obiicit: atque animum subita dulcedine mouit.
Nudos uident se & faciunt sibi perizomata

Continuo noua lux oculis effulsit. at illi
Terrentur uisu subito. nec plura morati
Corpora sub ramis obiectu frondis obumbrat
Consertum tegmen: nec spes opis ulla dabatur.
At non hæc nullis hominum rerumq; reptor
Prospiciens oculis cædes & facta tyranni.
Præsensit: notumq; furens quid foemina possit.
Continuo inuadit: procul o procul este prophani
Conclamat coelum ac terras qui numine firmat.

Adam se abscondit.

Atq; illi longe gradientem ac dira frementem
Vt uidere metu uersi retroq; ruentes
Disfugiunt: siluasq; & sicuti concava furtim
Saxa petunt. piget i coerti. lucisq;. nec auras.
Despiciunt. tædet coeli conuexa tueri.
Nec longū in medio tempus: cū creber ad aures
Visus adesse pedum sonitus: genitorq; per auras.
Hunc ubi uix moestum multa conspexit in umbra
Talibus alloquitur dictis: atq; increpat utro.

Adam increpatur a domino.

Infoelix quæ tanta animum dementia cepit:
Quis furor iste nouus: quo nunc quo tenditis inot
Regnum immemores: quæ mente insania mutare?
Dicite quæ lucis miseris tam dira cupidio:
Maturate fugam. totoq; absistite luco.
Nec reuocare gradum si quādo aduersa uocarint
Est licitum: flāmis ambit torrentibus amnis
Per medium stridens torquetq; sonantia saxa:

Attolitq; globos flāmarum: & sydera lambit.

Exculatio adam.

Ille sub hæc tua me genitor tua tristis imago
His posuere locis. merui. nec deprecor inquit
Omnipotens: sonitumq; pedum uocemq; tremisco
Conscius audacis facti monitiq; sinistri.
Eoemina fert succos tristes tardumq; saporem.
Ulla dolos dirumq; nefas in pectore uersans.
Insontem infando iudicio moritura puella
Dum fuit incautum crudeli morte peremit.
Suasit enim scis ipse neq; ē te fallere cuiquam.
Ut uidi. ut perii. ut me malus abstulit error.
Contigimusq; manu quod nō sua seminat arbor.

Maledictio serpentis.

Tunc pater omnipotens solio sic infit ab alto.
Accipite ergo animis: atq; hæc mea figite dicta..
Tuq; prior scelere ante alios imanior omnis:
Quem neq; longa dies pietas nec mitigat ulla
Hortator scelerum coluber mala grama pastus
Desidiaz latamq; trahens inglorius aluū:
Qede locis: nullis hominum cogentibus ipse
Tenuis ubi argilla & dumossiis calculus aruis.

Maledictio adam.

At tibi pro scelere exclamat pro talibus ausis:
Omne æuum ferro teritur. primusq; per artem
Heu miserande puer terram insectabere rastris.
Et sonitu terrebis aues: horrebit in aruis
Carduus: & spinis surgit paliurus acutis.

Lappe, tribuliq; & fallax herba ueneni.
At si triticeam in messem robustaq; farra
Exercebis humum: frustra spectabis aceruum.
Cōcussaq; famem in siluis solabere queru.
Insuper his subeunt morbi tristisq; senectus.
Et labor & diræ rapit inclametia mortis.
Hæc tibi semper erunt.

Maledictio eue.

Tuq; o sœuissima coniunx
Nō ignara mali caput horum & causa malorum
Magna lues cōmissa tibi: heu perdita nescis:
Nec quæ circumstent te deinde pericula cernis.
Nūc morere ut merita es: tota q; mēte petisti.
Nec mea iam mutata loco sententia cædit.

Expulsio eorū de paradiso

At iuuenem primū sœuus circūstetit horror
Diriguere oculi: nec se celare tenebris
Amplius: aut notas audire & reddere uoces.
Haud mora festinant iussi: rapidisq; feruntur
Passibus: & pariter gressi per opaca uiarum
Corripiunt spaciū medium: limēq; relinquunt
Flentes: & curis paribus uestigia figunt.
Tum uictum in siluis bacas lapidosaq; corna
Dant rami: & uulsis pascunt radicibus herba.

Conceptio caym.

Interca magnum sol circūuoluitur annum.
Matri longa decem tulerant fastidia menses:
Vnde homines nati durum genus: inde per artem

Ant herbae campo apparent; aut arbore frondes.
Inq; nouos soles audent se germine tuto
Credere:& lentis uiam dimittere ramis
Instituunt; udoq; docent inolescere libro.

Abel a fratre occiditur.

Func gemini fratres adolent dum altaria cædis:
Alter in alterius prælato inuidit honore:
Norresco referens consanguinitate propinquum
Excipit incautum: patriasq; obtruncat ad aras
Sanguine fedantem quos ipse sacrauerat ignes.
Tum genitor uirus serpentibus addidit atris.
Et passim riuis currentia uina repressit.
Mellaq; decussit foliis. ignemq; renouit.
prädaricq; lupos iussit. potumq; moueri.
Mox & frumentis labor additus: ut mala culmos
Esset rubigo: & uictum seges ægra negaret.
Tum alnos primum fluuii sensere cauatas.
Tum laqueis captare feras & fallere uisco
Inuentum: & duris urgens in rebus egestas
Mouit agros curis acuens mortalia corda
Deterior donec paulatim ac mollior ætas
Ferrea progenies dirum caput extulit aruis.
Iusticia excedens terris uestigia fecit:
Et belli rabies: & amor successit habendi.
Nec longum in medio tempus: furor iraq; mente
Pracipitant. gaudent perfusi sanguine fratrum.
Condit opes alius: defossoq; incubat auro.
Nec doluit miserans inopem; dextramq; tetendit

Diluuium.

Tum pater omnipotens grauiter cōmotus ab alto
Ethere se mittit: tellurem efundit in undas
Diluuium miscens: coelumq; in tartara soluit:
Sternit agros: sternit sata lata: boumq; labores
Diluit: inpletur fossæ: & caua flumina crescunt:
Et genus omne neci pecudum dedit ille ferarū.

Noe seruatur.

Tum pietate graue ac meritis mirabile dictu
Qui fuit in terris & seruantissimus æqui
Eripuit leto tantis surgentibus undis
Vt genus unde nouæ stirpis revocaret haberet.

De pharaone & poplo p desertu eute
Diluuiio ex illo patribus dat iura vocatis
Omnipotens magnis agitans sub legibus æuum.
Quid memoré infadas cædes: quid facta tyrani?
Nesciaq; humanis precibus mansuescere corda:
Egyptum uiresq; orientis & ultima bella
Magnanimosq; duces totasq; ex ordine gentes.
Quo cursu'deserta petat & tribus & gens
Magna virum meriti tanti nō immemor unquam
Quicq; sacerdotes casti dum altaria iuxta:
Quicq; pii uates pro libertate ruebant:
Qui bello exciti reges: & quæ littore rubro
Complerint campos acies: quibus arserit armis
Rex genus egregium magno inflammatè furore
Agmenq; gens equitum & florentes ære cateruas
Catera facta patrum pugnataq; ex ordine bella

Dratereo: atq; aliis post me memoranda relinquo
Natalis domini.

Nunc ad te & tua magne parer consulta reuertor
Maius opus moueo: uatum prædicta priorum
Aggredior quamuis angusti terminus æui
Accipiat: tenet uanda uia est: qua me quoq; posim:
Iollere humo:& fama nomen torferre p annos:
Quot tua progenies coelo descendit ab alro.
Attulit & nobis aliquando oprantibus æras
Auxilium aduentumq; dei: quo foemina primū
Virginis os habitumque gerens mirabile dictu
Nec generis nostri puerum nec sanguinis edit.
Seraque terrifici cecinerunt omnia uates
Aduentare uirum populis terrisque superbū
Semine ab ethereo: qui uiribus occupet orbem:
Imperium oceano: famam qui terminet astris.
Iamq; aderat promissa dies quo tempore primum
Ex tulit os sacrum diuinæ stirpis origo
Missus in imperium: uenitque in corpore uirtus.

De stella & magis.

Naud mora continuo coeli in regione serena
Stella facem ducens multa cum luce refulsit.
Agnouere deum proceres: cunctique repente
Muneribus cumulant: & sanctum sidus adorant.
Tum uero manifesta fides: clarumque paternæ
Nomen erat uirtutis: & ipsi agnoscere uultus
Flagrant: & quadam diuini signa decoris.

De turbatione herodis.

Protinus ad regem magno clamore ruentum
Fama uolat: magnisque acuit clamoribus iras:
Incenditque animum: matrisque allabitur aures.
Illa dolos dirumque nefas haud nescia rerum
Præsensit: motusque excepit prima futuros.
Præscia uenturi furtim mandarat alendum:
Dum curæ ambiguaæ dum mens exestuat æstu.

De morte infantium.

Et rex sollicitus stirpem & gen' omne futuri
Præcipitare iubet: subiectisque urere flammis
Multæ mouens: mittitq; uiros qui certa reportet:
Haud secus ac iussi faciunt: rapidisque feruntur
Passibus: & magnis urbem terroribus implet.
Continuo auditæ uoces. uagitus & ingens.
Infantumq; animæ flentes. ante ora parentum
Corpora natorum sternuntur limine primo.

De fuga domini in egyptum.

Et mater gemitu ne quicquam exterrita tanto
Ipsa sinu præse portans turbante tumultu
Infantem fugiens plena ad presepio reddit.
Hic natum angusti subter fastigia tecti
Nutribat teneris immulgens ubera labris:
Hic tibi prima puer fundunt cunabula flores.
Mixtaque ridenti passim cum baccare tellus
Molli paulatim colocasia fundit acantho.

De reditu eius in iudea defuncto herode.

Et iam finis erat perfecto temporis orbe:
Ut primum cessit furor & rabida ora quietunt:

Ante annos anitum gestans cælestis origo
Eter medias urbes graditur sociosq; propinquos.
Illum omnis tectis agrisque effusa iuuentus
Anttonitis inhians animis prospectat euntem:
Turbaque miratur matrum: quis spiritus illi:
Quis uultus: uocisque sonus: uel gressus eunti.

Testimonium ioannis de cristo.

Dontinuo uates nāque is certissimus auctor
Vt procul a gelido secretum flumine uidit:
Tempus ait deus ecce deus: cui maxima rerum
Verborumque fides. tu nunc eris alter ab illo
Fortunate puer: coeli cui sidera parent.
Sic equidem ducebam animo: rebarq; futurum.
Expectate uenis: spes & solatia nostri.

De baptismo cristi.

FAc ubi dista dedit: fluvio mersare salubri
Accepit uenientem: ac mollibus extulit undis.
Exultatq; uada. **A**pparitio sp̄us sc̄i.
Et subito commata columba
Deuolat: & supra caput astitit: unde repente
Radit iter liquidum: celeres neḡ commouet alas
Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat
Certatim largos humeris infundere rores

Vox patris de cristo.

Cum genitor natum dictis compellat amicis.
Nate meæ vires mea magna potentia solus
Et preduce decus magno rediture parenti:
A te principium: tibi definit accipe testor

O mea progenies qua sol utrumq; recurrens.
Aspicit oceanum perfecto latus honore
Omnia sub pedibus uerti regiq; uidebis.
Tu regere imperio populos matresq; uirosq;
Ignarosq; uiax mecum miseratus inertes
Aggredere & uotis iam nunc assuesce uocari.
Dixerat ille patris magni parere parabat.
Imperio insistens operi regnisc; futuris.
Heu pietas heu prisca fides, quas dicere getes
Incipiam: si parua licet componere magnis:
Nec mihi iā patriam antiquā spes ulla uidēdi.
Nec spes libertatis erat nec cura salutis.
Hic mihi responsum primus dedit ille petenti.
Concretam exemit labem: purumq; reliquit
Et hērēū sensum: me q; in mea regna remisit.
Illum ego per flāmas: agerem si syrtibus exul:
Per uarios casus per mille sequentia tela:
Quo res cumq; cadent: unum pro munere tanto
Exequerer: strueremq; suis altaria donis.
Namq; erit ille mihi semper deus illius aram
Cuncti obtestamur: ueniamq; oramus ab ipso.
Huius in aduentu tantarum gloria laudum
Ipsi lāticia uoces ad sidera iactant
Intonsi montes: respondent omnia ualles.

(Tentatio christi.)

Ctempore nō alio magnū & uenerabile nomē
Serpentis furiale malum memenisse necesse est.
Aulus quin etiam fama est obscurior annis.

Tenuere uirum: & ueniendi poscere causas.

Hunc ubi tendentem aduersa per gramina uidit:
Substitit: si tremuitque ferox: dominumque potentem
Saucius at serpens affatur uoce superba.

Vera ne te facies: uerus mihi nuncius affers:

Qui genus: uide domo qui nostra ad limina tendis

Fare age quod uenias: nam te dare iura loquuntur

Aut quis: te iuuenum confidentissime nostras

Iussit adire domos pacisque imponere morem.

Non e quidem inuideo miror magis. accipe porro

Quid dubitem & quae nunc animo sententia surget

Statuit super pinaculum templi.

Es domus alta: uoca zephiros: & labere penis

Ardua tecta petens ausus te credere coelo.

Si modo quem memoras pater est cui sidera pareret.

Vox christi ad tentatorem.

Olli subridens sedato pectore fatur

Haut uatum ignarus uenturique inscius axui.

Dissimulare etiam sperasti perfide serpens:

Ne dubites: nam uera uides. opta ardua penis

Astra sequi: clausumque caua te cedere terra:

Quo peritura ruis: maioraque uiribus audes.

Cede deo toto proiectus corpore terra.

Nec pluria hiis.

Reliquit eum tentator.

Ille admirans uenerabile donum

Fronte premit terram: & spumas agit ore cruento

Contentusque fuga cecis se immiscuit umbris

Dominus elegit discipulos.

Interea magnas uolitans it fama per urbes
Conuenere uiri. mens omnibus una sequendi:
In quascunq; uelit pelago deducere terras.
Multi præterea quos fama obscura recondit
Circuant fremitu denso: stipantq; frequentes.
Conueniunt: uitamq; uolunt pro laude pascisci.

Sermo domini in monte.

Postquā altos uentum in montes: æterna potestas
Iura dābat. legesq; uiris: opumq; labores
Edocet humanis quæ fiducia rebus
Admonet immiscens cari præcepta parentis.
Spemq; dedit dubiæ menti: curasq; resoluit.
Conspicit ecce alios dextra leuaq; frequētes:
Exultatq; animis: medium nam plurima turba
Hunc habet: atq; humeris extantē suspicit altis.
Quos ubi consertos audere in prælia uidit:
Incipit: & dictis diuinum inspirat amorem.
Discite iusticiam moniti: & succurrere fessis
Pro se q; uiri: quæ cuiq; est copia leti:
Comunemq; uocate deum: meliora sequamur:
Quoq; uocat uertamus iter: uia prima salutis
Intemerata fides: & mens sibi conscientia recti.
Vobis parta quies perfecto temporis orbe.
Nam qui diuitiis soli incubuere repertis:
Nec partem posuere suis: dum uita maneret:
Pulsatus parens: & fraus innixa clienti
Tunc cum frigida mors anima subduxerit artus:

Inclusi poenam expectant: quæ maxima turba est
 Interniç crient tenebris: ueterumç malorum
Supplicia expendunt. aliis sub gurgite uasto
Infectum eluitur scelus: aut exuritur igni.
Turbidus hic ceno uastaç uoragine gurges
Estuat: atç omnem cocyto eructat arenam.
Hic exaudiri gemitus: & sœua sonare
Verbera: tum stridor ferri strictæç cathenæ:
Semper & obducta densantur nocte tenebræ.
Præterea quæ dicam animis aduertite uestris.
Non ego uos post hæc cæsis de more iuuencis
Relligione patrum truncisç & robore natas
Mortalicç manu effigies & templa tueri
Audite: & repetens iterumç iterumç monebo:
Sed perisse semel satis est: matremç patremç
Profuerit meminisse magis: si credere dignu est.
Sed fugit interea: fugit irreparabile tempus:
Flamarumç dies & nox inimica propinquat.

Signa uenturi iudicii.

Attonitis hesere animis. nec plura moratus.
Hic aliud maius miseris mortalibus ægris
Iudicium canit: tristes denunciat iras:
Venturum excidium: & uasta conuulta ruina
Omnia: tunc pariter rutilo miscerier igne:
Pallentesç polo stellas: coelicç ruinam.
Tunc uero tremefacta nouus per pectora cunctis
Insinuat pauor: & taciti uentura uidebant.

De quodam iuuene consulente christu

Hoc sup̄ aduentu cum dicta horrenda moneret:
Ora puer prima signans intonsa iuuenta:
Diues opum: studiis florens ignobilis oci:
Quinq; greges illi balantum: quina redibant
Armenta: & dapibus mensas onerabat optimis:
Continuo palmas alacris utrasq; tetendit:
Et genua amplectens sic ore affatus amico est.
O decus o famæ merito pars maxima nostræ:
Ad te confugio & supplex tua numina posco.
Omnia perfeci: atq; animo mecum ante peregi.
Eripe me hiis inuictæ malis: qd deniq; restat:
Quidue etiam tantos possim sufferre labores?
Accipe daq; fidem: mihi iussa capessere fas est.
Atq; huic responsum paucis ita reddidit heros.
O prestans animi iuuenis absiste precando.
Nec te poeniteat: nihil o tibi amice relictum est.
Hoc etiam hiis addam tua sit mihi certa uoluntas.
Disce puer contemnere opes: & te quoq; dignum
Finge deo: & quæ sit poteris cognoscere uirtus
Da dextram misero: & fratrem ne desere frater:
Si iungi hospicio properat coniunge uolentem:
Casta pudiciciam seruet domus: en age legnes
Rumpe moras: rebusq; ueni non asper egenis.
Dixerat hæc: ille in uerbo uestigia torsit
Tristior ora modis attollens pallida miris.
Me discipulis in mari periclitantibus.
Inde ubi prima fides pelago tranquilla per alta

Deducunt socii naues: atq; arte magistra
Huc alius funda latum transuerberat amnem.
Alta petens: pelagoq; alius trait humida lina.
Post quā altum tenuere rates: nec amplius ullæ
Occurrunt terræ: crebris micat ignibus æther:
Hripiunt subito nubes coelumq; diemq;
Consurgunt uenti: & fluctus ad sidera tollunt.
At sociis subita gelidus formidine sanguis
Diriguit: cecidere animi: cuncti q; repente
Pótum aspectabant flentes, uox omnibus una.
Spemq; metumq; interdubii seu uiuere credant:
Seu extrema pati leti discrimine paruo
Qualia multa mari nautæ patiuntur in alto.

Christus ambulat super aquas.

Ecce deus magno miseri murmure pótum
Emissamq; hyemem sensit: cui summa potestas.
Par leuibus uentis & fulminis ocyor alis
Prona petit maria: & pelago decurrit aperto.
Nec longo distant cursu: pereunte carina
Agnoscunt longe regem dextraq; potentem
Nudati socii: & magno clamore salutant.
Postquā altos tetigit fluctus & ad æquora uenit:
Id uero horrendum uisu ac mirabile ferri
Subsidunt undæ: remo ut luçtamē abesset
Colletasq; fugat nubes: graditurq; per æquor
Lam medium: nec dum fluctus latera ardua tixit.
At media socios incedens naue per ipsos
Ipse gubernacio rector subit: ipse magister:

V. iii.

Intremuit malus, gemuit sub pondere cymba:
Vela cadunt: puppiq; pater consedit in alta:
Et tandem leti nota aduertuntur arenæ.

Super asinam intrat hierusalem.

Tunc etiam tardi costas agitator aselli
Insedit: nymbo effulgens: cui plurima circum
Matres atq; uiri pueri uelamina nota
Subiciunt: funemq; manu contingere gaudent.
Iamq; propinquabant portis templumq; uetus tū
Antiqua ecedro centum sublime columnis:
Ingreditur magna medius stipante caterua.
Horrendum siluis hoc illis curia templum:
Plæ sacre sedes: miro quod honore colebant.
Nanq; sub ingenti lustrat dum singula templo:
Horrescit uisu subito: insonuitq; flagello.
Significatq; manu: & magno simul intonat ore.
Quæ scelerum facies: quæ ue æra micantia cerno:
Cæsari s& nomen: quæ mentem insaniam mutat:
Hic uobis propriæ sedes: hic tempore certo
Perpetuis patres soliti considere mensis.
Obstupuere animi: gelidusq; per ima cucurrit
Ossa tremor: mensasq; metu liquere priores.

De cena domini.

Deuxo interea propior fit uesper olimpo
Tum uictu reuocant uires: fusiq; per herbam
At dapi bus onerant mensas: & pocula ponunt.
q; christus corpus suu & sanguine dedit disciplis & .
Postquā prima quies epulis: mensæq; remotæ:

Ipse ite rum primos genitori instaurat honores:
Suspiciens coelum. tum facta silentia linguis.
Dat manibus fruges: dulcesq; a fontibus undas:
Impleuitq; mero pateram: ritusq; sacrorum
Edocet: immisitq; preces: ac talia fatur
Audite o proceres ait: & spes discite certas:
Nemo ex hoc numero mihi no donatus abibit:
Promissisq; patris uestraq; hec munera uobis
Carta manet pueri: & palma mouet ordine nemo.

De traditione & passione sua predicti.

Et lux cum primum terris se crastina reddet:
Vnus erit tantum in meq; exciumq; meorum:
Domi paci medium se offert de corpore uestro.
Iamq; dies ni fallor adest. seducite curas:
Mecum erit iste labor: nec me sententia fallit:
Vnum pro multis dabitur caput: haec ita fatus
Conticuit: seramq; dedit per membra getem.

Iudei a pilato postulant christū crucifig i

Oceanum interea surgens aurora religt.
Iamq; sacerdotes late loca questibus implent
Cū populo & patribus. seritur p agmina murmur.
Q genus hoc hominū: quēue haec tā barbara more
Permittit patria: poenas cum sanguine poscunt
Vndiq; collecti: & magno clamore sequuntur
Insontem: sicutq; animis ignobile uulcus.

Sexta hora ducitur ad crucem.

Sol medium coeli consenderat igneus orbem:
Cum subito omnes accincti populiq; patresq;

Exposcunt: farīq; iubent quo sanguine cretus:
Quidue petat: quidue ipse ferat: præclara tuētes
Facta uiri mixtus dolor & stupor urget inertes.
Ne scia mens hominum: certantq; illudere capto.
Tum uero captis concurrunt undiq; telis.
Tollitur in coelum clamor: cunctiq; repente
In signem querum decisim undiq; ramis
Constituunt: spirisq; ligant ingentibus illum:
Tendebantq; manus pedibus per mutua nexas:
Triste ministerium: seQUITUR quos cætera pubes.
Ausi omnes immane nefas: ausoq; potiti.
Ille autem impavidus quo uincula necitatis inquit:
Tanta ne uos generis tenuit fiducia uestri:
Post mihi non simili poena commissa luetis.
Talia perestat memorans fixusq; manebat.

Sol obscuratur & fit terremotus.

Interea magno misceri murmure coelum
Incipit: & rebus nox abstulit atra colorem:
Impiaq; æternam timuerunt saccula noctem.
Terra tremit. fugere feræ. & mortalia corda
Per gentes humili stravit pauor. inde repente
Dat tellus gemitu: & coelū tonat omne fragore.

Infernī spoliantur.

Ex exemplo commotæ herebi de sedibus imis
Vmbræ ibant tenues tellus quoq; & æqua rōti
Signabunt. sicut amnes. terræq; dehiscunt.
Quin ipsæ stupuere domus: atq; intima loeti
Tartara; & umbrosæ penitus patuere caueræ.

Sol quoq; & exortiens cuncti se scire fatentur
Tunc caput obscura nitidum ferrugine tinxit.

De fuga apostolorum.

Diffugiunt comites: & nube teguntur opaca:
Multaq; dura suo tristi cum corde ucluant.
Quid faciant: harent infixi pectore uultus:
Verbaq; nec placidam membris dat cura quiete.

Questio petri ad discipulos.

Func senior tales reddebat pectore uoces:
Multa mouens: ubi nunc nobis deus ille magister?
Que seqmur: quoue ire iubes: ubi ponere sedes?
Odor atq; decus tantarum gloria rerum.
Iam iam mora nulla est: & nos rape in omnia tecum
Cuamus: tegi aspectu ne subtrahe nostro.

De christi resurrectione.

Hos inter motus media inter talia uerba
Tertia lux gelidam coeli dimouerat umbram.
Iamq; pedem referes superas ueniebat ad auras:
Cum subito ante oculos ingenti mole sepulchrum
Corpus ubi exanimi positum: nec claustra nec ipsi
Custodes sufferre ualent: auulsaq; saxis
Saxa uiderit: laxis laterum compagibus artis
Efit sonitus ingens. concussa est pondere tellus.
Horror ubiq; animos simul ipsa silentia terrent:
Ecce autem primi uolucrum sub culmine cantus
Ingreditur linquens antrum: spoliisq; supbis
Ibat ouans: pulsusq; pecum tremit excita tellus.

Foribus clausis apparuit discipulis.

Veneraq; illa gerens foribus sese intulit altis.
Atq; hic ingentem comitum affluxisse nouorum
Inuenit admirans numerum cunctisq; repente
Improuisus ait: coram quem queritis adsum.
Vicit iter durum pietas: & uiuida uirtus.
Pracipites uigilate uiri, timor omnis abesto.
Hi nostri reditus expectatiq; triumphi.
Hec mea magna fides, o terq; quaterq; beati
Quæ uobis quæ digna uiri pro laudibus istis
Præmia posse rear solui: que dona parari:
Ancipitem reuocate animum: moestuq; timorem
Nittite: & uos met rebus seruate secundis.
Quod superest benegestis ordine rebus
Comedat pacé discipulis & dubitatibus ostédit uul
Pacem orate manu: pacem laudate sedentes
Magnanimi: pacis solum inuiolabile pignus.
Et simul hiis dictis faciem ostédebat & ora:
Ora manusq; ambas: penetrataq; pectora ferro.
Immiscet manum manibus: gaudentq; tuentes.
Nec uidisse semel sat est: iuuat usq; morari:
Et conferre gradum: & dextra coniugere dextrā.

De ascensione domini

His demum exactis spirantes dimouet auras
Aera per tenerum: coeloq; inuestus sperto
Mortales uisus medio in sermone reliquit.
Infert se septus nebula mirabilis dictu.
Atq; illum folio stellantis regia coeli
Accipit: ætereumq; tenet per saecula nomen.

Ex illo celebratur honos. letiq; minores
Seruauere diem tot iam labentibus annis.
I.decus. i. nostrum tantarum gloria rerum:
Et nos & tua dexter adi pede secundo
 Annua: quæ differte nefas. celebrate fauentes.
Hunc socii motè sacrorum: hunc ipse teneto
O dulcis coniunx: & si pietate meremur
Hac casti maneant in religione nepotes.

FINIS

Salue festa dies toto uenetabilis æuo.
Qua deus infernum uicit: & astra tenet
Tempora florigero rutilant distincta seteno:
Et maiore poli lumine porta patet.
Altius igniuomum solem cæli orbita ducit:
Qui uagus oceanas exit: & intrat aquas:
Armatus radiis elementa liquentia iustrans.
Hac in nocte bœui tendit in orbis diem.
Splendida sincero producunt æthera uultu:
Læticiamq; suam sideta clara probant.
Terra ferax uario fundit munuscula cultu:
Cum bene vernarit: reddit & annus opes.
Mollia pureum pingunt uiolaria campum.
Prata uirer herbis: & micat herba comis.
Paulatim subeu. stellantia lumina flotu:
Floribus arrident gramine cuncta suis.
Sentine deposito late seges exilit aruis;

Constructura fauos apis hinc aluearia linquens
Floribus instrepitans poplite mella rapit.
Ad catus reuocatur auis: qua carmine clauso:
Pigrior hiberno frigore muta fuit.
Hic phylomena suis attempat organa canis.
Fitq; repercusso dulcior aura melo.
Ecce renascentis testatur gratia mundi:
Omnia cum domino dona redisse suo.
Namq; triumphanti post tristia tartara christo
Vndiq; fronde nemus: gramina flore fauent.
Legibus inferni oppressis: super astra meantem
Laudant rite deum: lux: polus: arua: fretum.
Qui crucifixus erat: deus ecce per omnia regnat.
Dantq; creatori cuncta creata precem.
Mobilitas anni: mensum: lux alma dierum:
Horarum splendor: stridula cuncta fauent.
Hinc tibi silua comis: plaudit quoq; capus aristis.
Hinc grates tacito palmite uitis agit.
Hinc tibi nunc auium resonant uirgulta susurro.
Mas inter nimio passer amore canit.
Christe salus rerum: bone conditor: atq; redemptor
Unica progenies ex deitate patris:
Irrecitabiliter manans de corde parentis:
Verbam subsistens: & patris ore potens:
Aequalis: concors: socius cum patre. haeuus:
Quo sumpsit mundus principi principium:
Aethera suspendis: sola coggeris: & quora fundis.
Quae locis habitant: qua moderata uigeat:

Qui geuus humanum cernens mersisse profum
 Vtq; hominē eriperes, es quoq; factus homo:
Nec nostro tantum uoluisti e corpore nasci:
 Sed caro: quæ nasci pertulit atq; mori.
Funeris exequias pateris nouus auctor & orbis.
 Intra mortis iter dando salutis opem.
Tristia cessarunt infernæ uincula legis.
 Expauitq; chaos luminis ore premi:
Depereunt tenebræ christi fulgore fugatæ.
 Aeternæ noctis pallia crassa cadunt:
Sollicitam: sed redde fidem: precor alma potestas
 Tertia lux rediit: surge sepulte meus.
Non decet ut uili tu mojo tu a membra tegantur.
Non precium mundi uilia saxa premant.
Indignum est: cuius clauduntur cuncta pugillo:
 Ut tegat inclusum rupe uetante lapis.
Lintea tolle precor: sudaria linque sepulchro:
 Tu satis es nobis: & sine te nihil est.
Solute catenatas inferni carceris umbras:
 Et reuoca sursum quicquid ad ima ruit.
Redde tuam faciem: uideant ut sacula lumen.
 Redde diem: qui nos te moriente fugit.
Sed plane imp̄lesti remeans pie uictor olimpi:
 Tartaraq; ta iacent: nec sua iura tenent.
Inferus intac̄tiliter caua guttura pandens:
 Qui rapet et sem̄ific tua præda deus
Et quis innumerum pop̄um de carcere mortis.
 It sequitur liber quo quis auctor abis.

mit absorptam pauide fera belua plebem.
Et de fauce lupi subtrahit agnus caes.
Hinc tumulu repetens post tartara carne relupta.
Belliger ad caelos ampla trophea refers.
Quos habuit penale chaos: iam reddidit iste:
Et quos mors peteret: hos noua uita tenet:
Rex sacer ecce tui radiat pars magna trophæi.
Cum puras animas sacra lauacra beant.
Candidus egreditur nitidis exercitus undis.
Atq; uetus uicium purgat in amne nouo.
Fulgentes animas uestis quoq; candida signat.
Et grege de niueo gaudia pastor habet.
Additur hac foelix concors mercede sacerdos:
Qui dare uult domino dupla talenta suo:
Ad meliora trahens gentili errore uagantes:
Bestia ne reperet munit ouile dei.

missus apud missum p[ro]p[ter]e

instrumentis suorum uirum
tuli carolum didici e Ioannis
christiani martyris operem

Virum
K[arolus] didic

missus apud

~~in order to prevent further
loss of time & money~~

~~for the~~

124

At the rate of 1st

73 - 1st

INC
148

